

Motion

1978/79:2189

av Håkan Winberg m. fl.

med anledning av propositionen 1978/79:88 om försöksverksamhet med användning av telefon vid rättegång

Det förslag till lag om försöksverksamhet med användning av telefon vid rättegång som upptas i propositionen 1978/79:88 innebär ett helt nytt system vid handläggning av mål i domstol. Rättegångsbalkens muntlighetsprincip får genom förslaget en något annorlunda innebörd än tidigare.

Det är uppenbart att avsevärda praktiska problem kan uppkomma vid telefonrättegångar. Hur stora dessa är ter sig dock svårt att bedöma innan systemet alls prövats. Det *kan* innebära besparingar och förenklingar. Med hänsyn till angelägenheten av att alla möjligheter till förenklingar i den offentliga verksamheten tillvaratas och till att behovet av att kostnaderna för offentlig verksamhet hålls nere så långt som möjligt, vill vi inte motsätta oss att en viss försöksverksamhet sker. Denna får dock inte på något sätt utformas så att *risk* för den enskildes rättssäkerhet uppstår eller väsentliga principer i rättegångsförfarandet som t. ex. offentlighetsprincipen sätts åt sidan.

I vad gäller området för försöksverksamheten finner vi att den kan omfatta sammanträde för muntlig förberedelse i tvistemål, huvudförhandling i förenklad form i tvistemål, sammanträde enligt 5 § småmålslagen samt sådana brottmål som jämlikt 46 kap. 15 § andra stycket rättegångsbalken kan avgöras utan hinder av den tilltalades utevaro. I den mån muntlig bevisning upptas vid dessa sammanträden bör det kunna ske per telefon. Förslaget i propositionen att införa möjlighet att per telefon uppta muntlig bevisning vid övriga förhandlingar i tvistemål och brottmål synes dock mindre lämpligt.

Identifiering av ett vittne och avläggandet av vittnesed per telefon kan medföra avsevärda problem. Det är vid vittnesförhör ofta en fördel för såväl domstolen som parterna att kunna iaktta vittnet. Vid misstanke om mened torde det vara svårt att belägga denna när eden avlagts per telefon. Vittnesförhör per telefon kan vid domstolens övervägande av bevisningen komma att framstå som mindre tillförlitliga än vittnesförhör inför domstolen.

Vi anser sålunda att försöksverksamheten endast skall omfatta sådana förhandlingar som avses i 2 § lagförslaget. 3 § synes därför efter viss justering av 2 § kunna utgå.

Vi vill slutligen stryka under vad lagrådet anfört, att lagens uppgift endast är att utgöra grund för en tidsbegränsad försöksverksamhet vid några domstolar.

Med hänsyn till att ett relativt omfattande förberedelsearbete synes

erforderligt - inte minst av teknisk art - torde tidpunkten för ikraftträdandet böra flyttas fram till den 1 juli 1979.

Det får ankomma på vederbörande utskott att utarbeta de ändringar i lagförslaget som kan föranledas av vårt förslag.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen beslutar

1. att lagen om försöksverksamhet med användning av telefon vid rättegång inte skall omfatta förhör med vittne, sakkunnig eller målsägande vid andra förhandlingar än som anges i 2 § i lagförslaget,
2. att lagen skall träda i kraft den 1 juli 1979.

Stockholm den 14 februari 1979

HÅKAN WINBERG (m)

LARS SCHÖTT (m)

JOAKIM OLLÉN (m)

BO SIEGBAHN (m)

INGER LINDQUIST (m)

GUNNAR OSKARSON (m)

OLLE AULIN (m)

